

28.9.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Tamro kiittää mahdollisuudesta osallistua lääkeasioiden kehittämiseen ja lausuu 22.9.2020 sidosryhmätilaisuudessa esitettyyn liittyen seuraavaa.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa sitoudutaan kehittämään lääkehuoltoon lääkeasioiden tiekartan suuntaviivojen mukaisesti. Hallitus on syksyn budjettiriihessä kohdentanut toimeenpanon käynnistämiseen viiden miljoonan euron rahoituksen vuodelle 2021. Tiekartan toimeenpanossa on kyse lääkkeiden jakelujärjestelmän rakenteellisesta uudistuksesta, lääkehoidon ohjauksen vahvistamisesta, lääkehoitoon liittyvän tietopohjan parantamisesta sekä tiedon käytön tehostamisesta.

Lääkeasioiden tiekartta on hyvä kehittämistyön toimeenpanon runko ja kannatamme lämpimästi sen mukaista etenemistä. Kokonaisuudessa on kyse laajasta ja useita lakeja koskevasta työstä. Kannamme erityisesti huolta siitä, että työn tarvitsemat resurssit turvataan pitkäjänteisesti. Lääkealaan liittyy paljon lainsäädäntövelkaa ja on tärkeää, että vaiheittainen uudistus etenee viivästyksittä yli hallituskauden.

On tärkeää, että uudistusten valmistelu käynnistetään ripeästi. Tiekartalla on osakokonaisuuksia, jotka eivät ole riippuvaisia suurten reformien edistymisestä, kuten sote-uudistuksesta tai monikanavaisesta rahoituksesta. Tällaisille erillisille kokonaisuuksille voidaan jo nyt asettaa konkreettiset tavoitteet ja uudistus aloittaa. **Lääkejakelu** on yksi tällainen kokonaisuus. Esimerkiksi lääkehuollon digitaalisten palveluiden sujuvoittaminen ja lääkkeiden saatavuuden varmistaminen vaativat kiireellistä kehittämistä. Merkittävä edistysaskel olisi lääkkeiden **verkkokaupan** mahdollistaminen omana toimilupanaan erillään nykyisestä apteekkitoimiluvasta. Koronavuosi on vain alleviivannut tarvetta saada muutoksia pian aikaan.

Lääkehuolto eroaa muista sosiaali- ja terveydenhuollon osa-alueista siinä, että tuotanto on lähes kokonaan yksityisten toimijoiden varassa. Yritykset tarvitsevat **ennustettavuutta** ja liiketoiminnan näkökulmasta **yhdenvertaisen** toimintaympäristön, jotta palvelut voidaan turvata turvallisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tällä hetkellä pelisäännöt eivät ole lääkejakeluketjun eri toimijoille yhdenvertaiset. Käytännössä apteekki voi laajentaa toimintaansa tukkutoimintaan (kuten jo mm. Yliopiston Apteekki ja Apteekkariliitto ovat tehneet), mutta tukku ei voi laajentaa apteekkitoimintaan. Yliopiston Apteekin erityisasema ja mahdollisuus toimia arvoketjun useissa eri rooleissa luo markkinoille epäterveen tilanteen. Myös koneellisen annosjakelun sääntely ja rahavirtojen kehittyminen ovat muodostaneet riskin kilpailun vääristymiselle lääkejakelumarkkinassa. Polarisoitunut lääkejakelun kenttä ja käynnistyneet integraatiopyrkimykset edellyttävät nykyllä lainsäädännön arviointia myös liiketoimintaedellytysten yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Toivomme, että valmistelutyössä on tavoitteena laatia rohkeita ja ennakkoluulottomia vaihtoehtoisia malleja uudistaa suomalaista lääkejakelua. Pidämme tärkeänä tavoitteena, että työssä löydetään kustannustehokkaita ratkaisuja, joista hyötyvät lääkkeiden käyttäjät ja yhteiskunta.

Olemme valmiita ehdottamaan malleja, jotka parantaisivat toimialan yhdenvertaisuutta ja kokeilemaan uusia toimintatapoja, mikäli kokeilujen kautta saataisiin varmuutta ja vahvuutta vaikutusten arviointiin pysyvän lainsäädännön perusteiksi. Esimerkiksi ehdotettua lääkkeiden erillistä **verkkopapteekkilupaa**, joka mahdollistaisi lääkkeiden saatavuuden parantumisen valtakunnallisesti ja lääkejakelun kustannusten merkittävän säätöpotentiaalain, voitaisiin edistää **kokeilulainsäädännön** soveltamisella.

28.9.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Lääkejakelelun uudistamisen lisäksi pidämme tärkeänä aikomuksia panostaa lääkevalmisteen ja lääkehoidon **tiedonhallintaan**. Laadukkaat tietovarannot ovat kustannustehokkuuden, hoitokäytäntöjen kehittymisen ja tiedolla johtamisen perusta. Lääkehoidon ohjauksen vahvistuminen edellyttää tiedon saatavuuden parantamista sekä tiedon hyötykäytön tehostamista. Päätöksen teon tueksi on saatava ketterästi tarvittava tieto kansallisista ja alueellisista varannoista. Jotta tähän päästäisiin, tarvitaan **tiedolla johtamisen** mahdollisuuksien tarkoituksenmukaista toimeenpanoa. Siten ehdotamme lain sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä eli nk. toisiolain tavoitteiden toteutumisen seuranta ja arviointia osana lääkehoidon ohjauksen kehittämistä.

Tamron asiantuntijat auttavat ja osallistuvat mielellään lääkeasioiden tiekartan mukaiseen valmistelutyöhön. Voimme tarjota osaamisemme ja kokemuksemme lainsäädännön arvioinnin ja kansallisen kehittämisen tueksi. Tamro on osa eurooppalaista Phoenix-konsernia, joka tuottaa lääkehuollon palveluita 27 eri Euroopan maassa. Yhtiöllä on omia apteekkitoimipisteitä yhteensä yli 2 500, ja yli 12 000 kumppanuusohjelma-apteekkia.

Kunnioittavasti,

Kai Kaasalainen
toimitusjohtaja
Tamro Oyj

040-5898246
kai.kaasalainen@tamro.com

